

Investigating the relationship between emotional intelligence and academic achievement and academic motivation in students of Shahrekord Paramedical School in 1397-1398

Azita Zaheri ^{1*}, Seyedeh Zeinab Es'haghi ², Soleyman Kheiri ³, Horivash Ghaderi ⁴

1 Instructor, Department of Anesthesiology, School of Paramedical Sciences, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

2 BS student of anesthesia group, Paramedical department, Shahrekrd university of medical science, Shahrekrd Iran.

3 Professor, Department of Statistics and Epidemiology, Health Modeling Research Center, School of Health, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

4 Assistant Professor, Department of Psychiatry, School of Medicine, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Original article

Article history

Received: 23 July 2020

Accepted: 08 September 2020

Keywords

Academic Success

Emotional Intelligence

Academic motivation

Medical Science Students

10.22038/HMED.2020.50678.1063

► Cite this paper as:

Zaheri A, Es'haghi Z, Kheiri S, Ghaderi H, Investigating the relationship between emotional intelligence and academic achievement and academic motivation in students of Shahrekord Paramedical School in 1397-1398. *Horizon of Medical Education Development*. 2021;12(2):21-32

*Corresponding author: Azita Zaheri;

University of medical science,
Shahrekrd, Iran.

Tel: 03833389760

Email: Zaheriazita69@gmail.com

ABSTRACT

Introduction: It is helpful for everybody especially students to recognize, understand and reinforce emotional intelligence by which they can be more successful in their education. Academic motivation is considered as a component involved with enhancing academic achievement. This study aimed to investigate the relationship between emotional intelligence and academic achievement and motivation.

Materials & Methods: This cross-sectional study was performed on 125 students of the paramedical faculty of Shahrekord University of Medical Sciences in 2019. Barr's emotional intelligence and Harter's academic motivation questionnaires were used for study of emotional intelligence and academic motivation, respectively. Students' GPA (grade point average) was used as representative index for the academic achievement. Data were analyzed using ANOVA, independent t-test, and Spearman correlation coefficient by SPSS: 21.

Results: significant and positive correlation was found between emotional intelligence, academic achievement, and academic motivation ($p < 0.05$). Demographic variables of age, gender, and year of entering the university did not affect students' academic achievement ($p > 0.05$).

Conclusion: The results of this study showed that the higher an individual's emotional intelligence, the higher their academic motivation and the better their academic achievement. Therefore, it is necessary to improve students' emotional intelligence in the scientific and community environment with proper interventions.

بررسی ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی در

دانشجویان دانشکده پیراپزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷

آزیتا ظاهری^۱، سیده زینب اسحاقی^۲، سلیمان خیری^۳، حوری وش قادری^۴

۱ مربی گروه هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۲ دانشجوی کارشناسی گروه هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۳ استاد گروه امار و اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات مدل سازی در سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۴ استاد یار گروه روانپزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله اصیل پژوهشی	مقدمه: شناخت هوش هیجانی (Emotional Intelligence) و تقویت آن در همه افراد جامعه خصوصاً دانشجویان مفید می باشد. دانشجویان با شناخت هوش هیجانی و به کارگیری آن می توانند در امر تحصیل موفقیت بیشتری را کسب کنند. انگیزش تحصیلی نیز خود یک مولفه ایست که در جهت افزایش پیشرفت تحصیلی (Academic Achievement) می تواند موثر باشد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی و انگیزش انجام گرفت.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۹۹/۰۵/۰۲ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۱۸	روش کار: مطالعه بصورت مقطعی بر تعداد ۱۲۵ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۷ انجام گرفت. برای هوش هیجانی و انگیزش تحصیلی بترتیب از پرسشنامه های هوش هیجانی باران و انگیزش تحصیلی هارتر استفاده شد. برای شاخص پیشرفت تحصیلی از معدل دانشجویان استفاده گردید. تحلیل داده ها با استفاده از آزمونهای آنالیز واریانس، تی مستقل و ضریب همبستگی اسپیرمن به کمک نرم افزار spss21 صورت گرفت.
کلمات کلیدی پیشرفت تحصیلی هوش هیجانی انگیزش تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی	نتایج: هر سه متغیر هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی همبستگی معنی دار و مثبتی با یکدیگر داشتند ($p < 0/05$). متغیرهای سن، جنس، سال ورود به دانشگاه تاثیری بر میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان نداشتند ($p > 0/05$).
doi 10.22038/HMED.2020.50678.1063	نتیجه گیری: هر چه هوش هیجانی فرد بیشتر باشد انگیزش تحصیلی بالاتری داشته و همچنین پیشرفت تحصیلی بهتری را شاهد خواهیم بود در نتیجه لازم است با مداخلات صحیح به تقویت هوش هیجانی دانشجویان در محیط علمی و جامعه پرداخت.

نحوه ارجاع به این مقاله

Zaheri A, Es'haghi Z, Kheiri S, Ghaderi H, Investigating the relationship between emotional intelligence and academic achievement and academic motivation in students of Shahrekord Paramedical School in 1397-1398. Horizon of Medical Education Development. 2021;12(2):21-32

ایمیل: zaheriazita69@gmail.com

تماس: ۰۳۸۳۳۳۸۹۷۶۰

*نویسنده مسئول: آزیتا ظاهری
دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

مقدمه

هوش هیجانی مجموعه ای از توانایی های شناختی و هیجانی متصل به هم است که فرد را یاری می کند که با درک و ارزیابی و بیان دقیق هیجان ها، از احساسی که باعث تسهیل افکار می شود آگاهی پیدا کند و با برقراری توازن بین افکار و هیجان های خود، تصمیم گیری عاقلانه داشته باشد و بتواند هیجان ها را در خود و دیگران مدیریت کند [۱]. این مفهوم می تواند نشان دهد که دو فرد با بهره هوشی یکسان، به چه علت ممکن است به درجه های بسیار متفاوتی از موفقیت در زندگیشان دست پیدا کنند [۲]. هوش هیجانی به عنوان یک موضوع جدید در حوزه روانشناسی مورد توجه قرار دارد [۳] که نخستین بار در سال ۱۹۹۰ به عنوان شکلی از هوش اجتماعی مطرح شد [۴]. مایر و سالوی اولین اشخاصی بودند که هوش هیجانی را به طور رسمی به عنوان شکلی از هوش اجتماعی مورد بررسی قرار دادند. هوش هیجانی شامل چهار حوزه خودآگاهی، خود مدیریت، آگاهی اجتماعی و مدیریت ارتباطی می باشد که می تواند موفقیت را پیش بینی کند زیرا کمک می کند که فرد بلافاصله دانش خود را در موقعیت های مختلف به کار گیرد [۵].

گلمن با انتشار کتاب هوش هیجانی در سال ۱۹۹۵ توانست هوش هیجانی را از هوش عمومی تفکیک کند که بر طبق نظر او هوش هیجانی شیوه ی استفاده بهتر از ضریب هوشی است [۶]. برای موفقیت در هر زمینه ای هوش هیجانی به میزان دو برابر مهم تر از توانایی های هوش

اجتماعی است و حدود ۹۰٪ موفقیت های در سطوح بالاتر مرتبط با هوش هیجانی است [۷]. از دیدگاه مایر و سالوی متغیر هوش هیجانی دارای سه مولفه ی؛ ارزیابی و بیان هیجانها در خود و دیگران، تنظیم هیجانها در خود و سایرین و کاربرد هیجانها برای تسهیل فکر و اندیشه می باشد. امروزه این عقیده مطرح است که فرد دارای هوش هیجانی، راحت تر می تواند بر مشکلات زندگی غلبه کند، خلق و خوی، وضع روانی و تکانه ها را بطور مطلوبی اداره کرده و هیجانها خود را به شکل موثرتری مهار کند که هر دو، توانایی غیر قابل انکاری در تامین بهداشت روانی خوب و کامل دارند. افرادی که از هوش هیجانی بالایی برخوردارند می توانند به هنگام شکست ناشی از دست نیافتن به هدف، در خود امید و انگیزه ایجاد کنند [۸]. آن ها توانسته اند ضریب هوشی خود را از طریق خود کنترلی، اشتیاق، پشتکار و خود انگیزی شکل بدهند و همچنین فرد را قادر ساخته است تا ضمن شناخت خود و دیگران، بتواند ارتباط مناسبی با اطرافیان داشته باشد و بتواند با محیط زندگی سازگار شود. با این توصیف، مهارت های این هوش در بسیاری از موقعیت ها برای افراد سرنوشت ساز است. محققان معتقدند هوش هیجانی قابل یادگیری و تقویت است [۹].

یکی از مهم ترین نگرانی های مسئولان دانشگاه ها و خانواده های دانشجویان، پیشرفت تحصیلی و جلوگیری از افت تحصیلی است که امروزه بعنوان یکی از مسائل اساسی زندگی افراد و نظام آموزشی کشور مطرح می

قرار دارد. انسان ها برای رسیدن به اهداف خود انگیزه را کسب می کنند که باعث تحرك لازم فرد می شود و او را در دستیابی به اهدافش یاری می کند. از دیدگاه صاحب نظران انگیزه یک عامل چند وجهی می باشد که با یادگیری و پیشرفت تحصیلی مرتبط است و به دو دسته بیرونی و درونی تقسیم می شود. انگیزه ی درونی ما جذابیت لازم برای شروع یک فعالیت را ایجاد میکند در صورتی که انگیزه ی بیرونی باعث می شود فرد با داشتن هدفی معین، دست به انجام کار بزند [۱۴]. پیش از این در کشور ما اثبات شده که بین یادگیری و انگیزه ارتباط معناداری وجود دارد که اساتید نیز این موضوع را تایید کرده و گفته اند که در صورت وجود انگیزه امر تحصیل ساده تر شده و مطلب برای دانش آموخته روان تر می گردد. ضمناً در منابعی ذکر شده که اگر فرد به این نتیجه برسد که فعالیت تحصیلی یا شغلی او، دستیابی به اهدافش را در پی ندارد در اینجا صدمات شدید انگیزشی رخ خواهد داد [۱۵]. در ایران پیشرفت و افت تحصیلی از جمله مهم ترین مشکلات کنونی نظام آموزشی است و هر ساله هزینه هنگفتی از بودجه کشور هدر می رود و تلاش نیروها بی ثمر می ماند بنابر این عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی اهمیت ویژه ای دارد یکی از عوامل پر تاثیر دیگر نیز هوش هیجانی است. مهارت ها و توانایی های هیجانی و اجتماعی که به عنوان هوش هیجانی مشهورند از جمله پیش بینی کننده های قوی در پیشرفت تحصیلی است [۱۶]. این مولفه شامل انعطاف پذیری، استقلال و همدلی نقش شایانی در پیشرفت تحصیلی دارند. سالهای متممادی تصور بر این بود که گرچه عملکرد خوب هوش هیجانی می تواند پیش بینی کننده موفقیت ها باشد نمی توانیم این متغیر را تنها مقیاس سنجش پیشرفت تحصیلی بدانیم. نظر به برخی از صحبت های پژوهشگران عوامل

شود. انگیزش و پیشرفت تحصیلی رفتارهایی را شامل می شوند که منجر به یادگیری می شود. نقطه مقابل پیشرفت تحصیلی، افت تحصیلی قرار دارد که تاثیر بسزایی در سرنوشت افراد داشته و هزینه گزافی را به خانواده و جامعه تحمیل می کند. روان شناسان ضرورت توجه به انگیزش در تعلیم و تربیت را مهم دانسته اند. چراکه ارتباط موثری با یادگیری جدید مهارت ها، راهبردها و رفتارها دارد و یکی از سازه های اولیه برای تبیین این انگیزش، پیشرفت تحصیلی است [۱۰]. رفتارهایی از جمله پافشاری بر انجام تکالیف، انتخاب تکالیفی که نیاز به تلاش دارد، کوشش در جهت یادگیری در حد تسلط از جمله رفتارهایی هستند که انگیزش تحصیلی را نشان می دهند [۱۱]. قطعاً مجموعه ای از عوامل فردی، محیطی، شناختی و غیرشناختی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان اثر می گذارد. متغیر پیشرفت تحصیلی یک متغیر چند بعدی است و تحت تاثیر عوامل متعدد و بی شماری قرار دارد. حتی سال های متممادی تصور بر آن بود که تنها شاخص موفقیت تحصیلی افراد، ضریب هوشی (IQ) است و روانشناسان نیز عمیقاً روی جنبه های شناختی مثل حافظه و حل مسائل تاکید می کردند اما خیلی زود جنبه های غیرشناختی همچون عوامل عاطفی و اجتماعی نیز بر عملکرد تحصیلی موثر شناخته شدند [۱۲]. در همان دوران پژوهشگری به نام گلمن توضیح می دهد که ضریب هوشی به تنهایی برای بررسی موفقیت فرد کافی نیست و در بهترین شرایط تنها ۲۰٪ از موفقیت را حاصل می کند و ۸۰٪ باقیمانده به عوامل دیگر وابسته است. یکی از مسائل مهم تاثیر گذار بر پیشرفت تحصیلی، انگیزه ی تحصیلی می باشد. به طوری که غنی ترین برنامه های آموزشی در صورت فقدان انگیزه افراد، موثر نمی باشد [۱۳]. انگیزش یک پدیده ی ذاتی است که تحت تاثیر چهار عامل موقعیت، مزاج، ابزار و هدف

بوسیله ی معدل ارزش گذاری شد.

پرسشنامه استاندارد هوش هیجانی (Emotion Quotient Intelligence ; EQI): این پرسشنامه توسط بار - آن (۱۹۸۰) ساخته شده است. دارای ۱۵ زیر مقیاس شامل خودآگاهی هیجانی، قاطعیت، حرمت نفس، خودشکوفایی، استقلال، همدلی، روابط بین فردی، مسئولیت پذیری اجتماعی، مسئله گشایی، واقعیت سنجی انعطاف پذیری، تحمل استرس، کنترل تکانه، خرسندی و خوشبینی و معا دارای ۹۰ سوال است. گزینه ها بر روی طیف ۵ درجه ای تنظیم شده است. نمره گذاری از ۵ به ۱ (کاملاً موافقم = ۵، تا کاملاً مخالفم = ۱) و در بعضی از سوالات با محتوی منفی از ۱ به ۵ (کاملاً موافقم = ۱، تا کاملاً مخالفم = ۵) انجام شد. نمره بیشتر در این مقیاس نشانگر موفقیت بهتر فرد است. حداقل نمره این آزمون ۹۰ و حداکثر آن ۴۵۰ می باشد. جهت سهولت در ارائه نتایج نمرات هر فرد بدون تغییر به معیار ۰ تا ۱۰۰ تبدیل شد. این پرسشنامه در مطالعه نجاتی و مشکات روا شده است [۱۸]. همچنین پایایی با استفاده از یک مطالعه مقدماتی در ۳۰ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی شهرکرد قبل از شروع پژوهش حاضر با ضریب الفای کرونباخ ۰.۸۹ تعیین شد. از معدل کل دانشجویان به عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی استفاده شده است.

جهت تعیین انگیزش تحصیلی نیز از پرسشنامه ۳۳ گویه ای هارتر استفاده شد. این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت می باشد که از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده و در سال ۱۳۸۸ توسط بحرانی در کشور ایران روا و پایا گردید [۱۹]. در این پرسشنامه گزینه ی همیشه نمره کامل یعنی عدد ۵ می گیرد. گزینه اکثر اوقات ۴، گاهی اوقات نمره ۳، به ندرت نمره ی ۲ و هیچوقت نمره یک می گیرد. اما سوالاتی

تعیین کننده در پیشرفت تحصیلی شامل هوش، محیط، خانواده، سطح سواد والدین، مفهوم خود و سازش روانی ارتباط بین الگوها و همین طور فرهنگ شرایط اقلیمی و سن می تواند بر هوش هیجانی، سلامت عمومی و پیشرفت تحصیلی افراد تاثیر گذار باشد لذا انجام مطالعات ملی و منطقه ای ضروری است [۱۷]. همان گونه که میدانیم ارتباط بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی یک حیطه پر چالش است و پژوهش ها غالباً دارای یافته های متناقض هستند و پیشرفت تحصیلی از حیطه های مهم نظام آموزشی کشور ما است و همینطور هوش هیجانی افراد از عوامل تعیین کننده موفقیت تحصیلی است [۶]. بر آن شدیم تا مطالعه ای را با هدف بررسی ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی انجام دهیم و گامی موثر در بهبود وضعیت نظام آموزشی برداریم.

روش کار

این مطالعه مقطعی که از نوع توصیفی تحلیلی میباشد، پس از کسب اجازه از کمیته تحقیقات دانشجویی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ و نیمه اول ۹۸ در بین دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد اجرا شد. با فرض اینکه ضریب همبستگی بین هوش هیجانی با متغیرهای پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی حداقل برابر با ۲۵ درصد باشد با در نظر گرفتن توان ۸۰ درصد و اطمینان ۹۵ درصد، حجم نمونه بر اساس فرمول ذیل برابر با ۱۲۳ نفر تعیین گردید.

تعداد کل دانشجویان ۳۹۰ نفر بودند که ۱۲۵ نفر وارد مطالعه شدند. ابزار بکاررفته در این مطالعه شامل پرسشنامه هوش هیجانی باران، انگیزش تحصیلی هارتر می شوند و پیشرفت تحصیلی نیز مولفه ی دیگر است که

توسط آزمون کلموگروف انجام گردید. برای بررسی اختلاف بین گروهها از آزمون تس مستقل و آزمون آنالیزواریانس استفاده گردید. در همه آزمونها، سطح معنی داری برابر با پنج درصد منظور گردید و تحلیل آماری توسط نرم افزار SPSS ۲۱ انجام شد

نتایج

در این مطالعه در مجموع ۱۲۵ دانشجو شرکت داشتند که ۵۶ نفر (۴۴٫۸٪) آنها زن و بقیه مرد بودند سن دانشجویان مورد مطالعه در دامنه ۲۰ تا ۲۵ سال با میانگین $22/3 \pm 1/4$ سال بود ۲۶ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال اول ، ۳۴ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال دوم ، ۲۷ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال سوم ، ۳۷ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال چهارم و یک نفر مشغول به تحصیل در سال پنجم بود . میانگین متغیرهای مورد مطالعه در جدول شماره ۱ آمده است (جدول شماره ۱).

که شماره آن ها مشخص می گردد نمره گذاری معکوس شده است. شماره سوالات عبارتست از ۲۷، ۲۱، ۱۹، ۱۶، ۱۵، ۱۰، ۹، ۵، ۴، ۳ و ۳۱. بعد از جمع آوری نمرات سوالات، نمرات پرسشنامه که بین ۳۳ تا ۶۶ بودند، میزان انگیزش تحصیلی ضعیف را به خود اختصاص دادند، نمرات بین ۶۶ تا ۹۹ میزان انگیزش در سطح متوسط و نمرات بالای ۹۹ میزان انگیزش بسیار خوب عنوان شد. برای جمع آوری داده ها، پرسشنامه ها در کلاس درس در اختیار دانشجویان قرار گرفت تا به سوالات جواب دهند. انتخاب دانشجویان مورد مطالعه نیز بصورت تصادفی بوده است.

معیار های ورود به این مطالعه دانشجویان کارشناسی پیوسته دانشکده پیراپزشکی که از نظر سلامت روانی مشکل حادی نداشتند و بیش از یک نیمسال تحصیلی را گذرانده باشند و معیار های خروج هم شامل دانشجویان میهمان و یا دانشجویانی که به هر علتی یک نیمسال تحصیلی مشروط شده بودند می شود. برای توصیف دادهها از شاخص های فراوانی و درصد برای متغیرهای کیفی، شاخص های (میانگین $\pm$ انحراف معیار) برای متغیرهای کمی استفاده گردید. بررسی توزیع نرمال برای متغیرها

جدول شماره ۱: میانگین هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی

متغیر	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	انحراف معیار $\pm$ میانگین
هوش هیجانی	۲۱۴	۳۹۴	309 ± 37
پیشرفت تحصیلی	۱۳	۲۰	$17/27 \pm 1/5$
انگیزش تحصیلی	۶۵	۱۴۹	$105/6 \pm 15/49$

متغیرها اختلاف معنی داری بین مردان و زنان دانشجو نداشتند.

نتیجه مقایسه هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی، و انگیزش تحصیلی برحسب جنس در جدول شماره ۲ آمده است همانگونه که از مقادیر احتمال مشخص است هیچکدام از

جدول شماره ۲: مقایسه هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی بر حسب جنس

میزان معنی داری (p*)	زن	مرد	متغیر
	انحراف معیار ± میانگین	انحراف معیار ± میانگین	
۰/۲۸	۳۱۳/۱ ± ۳۳/۵	۳۰۶/۴۵ ± ۳۹/۶	هوش هیجانی
۰/۵۱	۱۷/۳۸ ± ۱/۳	۱۷/۱۸ ± ۱/۶	پیشرفت تحصیلی
۰/۲۶	۱۰۴/۲۷ ± ۱۳/۸	۱۰۶/۷۸ ± ۱۶/۷	انگیزش تحصیلی

نتیجه مقایسه هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی، و انگیزش تحصیلی بر حسب سال ورود به دانشگاه در جدول شماره ۳ ارتباطی با سال ورود به دانشگاه نداشتند. آمده است با توجه به میزان معنیداری هیچکدام از متغیرها

جدول شماره ۳: مقایسه هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی، و انگیزش تحصیلی بر حسب سال ورود به دانشگاه

معنی داری (p*)	انحراف معیار ± میانگین	متغیرها بر حسب سال ورود
۰/۷۹۹	۳۰۵/۱ ± ۴۴/۲	هوش معنوی ورودی ۹۴
	۳۱۲/۲ ± ۶/۳۲	ورودی ۹۵
	۳۰۵/۸ ± ۴۳/۰	ورودی ۹۶
	۳۱۲/۳ ± ۳۱/۳۲	ورودی ۹۷
۰/۹۶۷	۱۷/۲۹ ± ۱/۸	پیشرفت تحصیلی ورودی ۹۴
	۱۷/۲۸ ± ۱/۳	ورودی ۹۵
	۱۷/۳۶ ± ۱/۵	ورودی ۹۶
	۱۷/۱۷ ± ۱/۴	ورودی ۹۷
۰/۴۴۳	۱۰۸/۰ ± ۲۰/۸	انگیزش تحصیلی ورودی ۹۴
	۱۰۴/۵ ± ۱۲/۳	ورودی ۹۵
	۱۰۲/۱ ± ۱۳/۸	ورودی ۹۶
	۱۰۷/۵ ± ۱۴/۹	ورودی ۹۷

تحقیق با سن ارتباطی نداشتند. از طرفی هر سه متغیر هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی همبستگی معنی دار و مثبتی با یکدیگر داشتند.

میزان ضریب همبستگی متغیرهای تحقیق با یکدیگر و با متغیرسن در جدول شماره ۴ آمده است. با توجه به میزانهای معنی داری می توان بیان نمود که هیچکدام از متغیرهای

جدول شماره ۴: ضریب همبستگی اسپیرمن و میزان معنی داری (P) متغیرهای مورد مطالعه با یکدیگر

سن	سن	هوش هیجانی	پیشرفت تحصیلی	انگیزش تحصیلی
سن	-	$r = 0.036$ $p = 0.690$	$r = -0.34$ $p = 0.711$	$r = 0.40$ $p = 0.659$
هوش هیجانی	$r = 0.036$ $p = 0.690$	-	$r = 0.561$ $P < 0.001$	$r = 0.678$ $P < 0.001$
پیشرفت تحصیلی	$r = -0.034$ $p = 0.711$	$r = 0.561$ $P < 0.001$	-	$r = 0.592$ $P < 0.001$
انگیزش تحصیلی	$r = 0.40$ $p = 0.690$	$r = 0.678$ $P < 0.001$	$r = 0.592$ $P < 0.001$	-

بحث و نتیجه گیری

نظر می رسد ارتباط بین هوش هیجانی و جنسیت نیازمند بررسی های بیشتر با جامعه ی آماری بزرگتری می باشد. صفری دهنوی و همکاران در جامعه ای از مدیران مدارس ابتدایی، هم راستا با مطالعه ی حاضر به این نتیجه رسیدند که هوش هیجانی با سن افراد شرکت کننده در پژوهش ارتباط معنی داری نداشت. این موضوع بدین معنی می باشد که هوش هیجانی صرفا با بالا رفتن سن ارتقا نمی یابد بلکه لازم است همراه با آن تجربیاتی نیز کسب گردد و نسبت عمده ای از آن هم ذاتی می باشد که در مواجهه با موقعیت های گوناگون زندگی شکوفا می شود حال آنکه جامعه ی دانشجویی مقطع کارشناسی که نمونه مطالعه ی ما بوده اند هنوز فرصت فراوانی جهت کسب تجربیات و شکوفا کردن هوش هیجانی خود را نداشته اند.[۲۲]

در مورد تفاوت جنسیت در هوش هیجانی، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین هوش هیجانی و جنسیت دانشجویان تفاوت معنی داری وجود ندارد. به عبارت دیگر دختران و پسران این مطالعه نسبت به مسائل مختلف روزانه هوش هیجانی یکسانی دارند. این نتایج همسو با نتایج پژوهش کشاورز و همکاران می باشد که به این نتیجه دست یافت ؛ بین دانشجویان دختر و پسر پزشکی نمره ی کل هوش هیجانی تفاوت معنی داری ندارد [۲۰]. در این راستا بشارت و همکاران نیز مطالعه ای انجام دادند که به نتیجه ای مشابه در خصوص رابطه ی بین جنسیت شرکت کنندگان در پژوهش با نمره ی کل هوش هیجانی آنان دست یافتند [۲۱]. خاتون و همکاران نیز در پژوهش خود به نتیجه ای نظیر مطالعه ی حاضر رسیده است. [۴]. اگرچه به

بیرونی باشد و به توانایی و مهارت‌های ارتباطی خود واقف باشد، این شخص در محیط آموزشی دارای توانایی و موفقیت بیشتر از افراد دیگر است [۲۸]. [مطالعه حاضر نیز همپون سایر مطالعات با برخی از محدودیت‌ها مواجه بوده از جمله جامعه‌ی هدف که دانشجویان یک دانشکده با یک سطح علمی یکسان را در برمی‌گرفت همچنین رسیدن به یکی از معیارهای خروج که حذف دانشجویان با مشکلات روحی از مطالعه است کاری بسیار دشوار بود چراکه آنان باید بصورت خود اظهاری این موضوع را بیان و از شرکت در مطالعه انصراف می‌دادند. این در حالی است که بعلاوه بررسی در یک دانشکده رسیدن به نمونه‌ها را در زمان کمتری میسر ساخت. پیشنهاد میشود این موضوع در رشته‌های مختلف، دانشگاه‌های مختلف و حتی رشته‌های غیر علوم پزشکی نیز بررسی شود و در پژوهش‌های آتی به جای بررسی تاثیر هوش هیجانی بر پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی در گروهی خاص، بهتر است کلاس‌هایی با هدف افزایش شناخت و به کارگیری درست هوش هیجانی برگزار شود و سپس تاثیر آن بر سطح پیشرفت تحصیلی اندازه‌گیری شود.

بر اساس یافته‌های حاصل از این مطالعه متغیرهای سن، جنس، سال ورود به دانشگاه تاثیر بر میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان ندارد. اما مولفه‌های هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی با هم ارتباط معنادار داشته و در ارتباط مستقیم با یکدیگرند. یعنی هر چه هوش هیجانی فرد بیشتر باشد انگیزش تحصیلی بالاتری داشته و همچنین پیشرفت تحصیلی بهتری را شاهد خواهیم بود. بنابراین آشنایی و اطلاع داشتن دانشجویان از اصلی بنام هوش هیجانی، سبب افزایش تطابق آنها با محیط آموزشی و کسب موفقیت‌های بیشتر خواهد شد در نتیجه لازم است علاوه بر پرداختن به مقوله هوش شناختی با برگزاری

نتایج این مطالعه در خصوص تاثیر جنسیت بر پیشرفت تحصیلی نشان می‌دهند که تفاوت جنسیتی نتوانسته سبب تفاوت در پیشرفت تحصیلی و انگیزه تحصیلی نیز باشد. این در حالی است که اغلب مطالعات جدید اعم از داخلی و خارجی بر این امر معتقدند که در عصر حاضر دختران از نظر پیشرفت تحصیلی نسبت به پسران، خود را توانمند تر نشان داده‌اند [۸]. این اختلاف را می‌توان در این امر جستجو کرد که افراد نمونه مطالعه‌ی حاضر همگی از یک دانشکده با رشته‌های تحصیلی می‌باشند که ماهیت علمی تقریباً یکسانی داشته و همه‌ی افراد در آزمونی مشابه و با نمراتی نزدیک به یکدیگر و حتی آینده علمی؛ از نظر ادامه تحصیل و آینده شغلی یکسانی را خواهند داشت.

میان انگیزه و پیشرفت تحصیلی با ترم تحصیلی و سن دانشجویان در مطالعه‌ی حاضر رابطه‌ی معنی‌داری مشاهده نشد. بخشنده و همکاران نیز در خصوص سن به ارتباطی مشابه دست یافتند در حالی که وی در خصوص ترم تحصیلی به این نتیجه رسید که با افزایش ترم تحصیلی انگیزه دانشجویان جهت پیشرفت تحصیل کاهش پیدا کرد. اسدزاده و همکاران، روحی و همکاران و گوئفرد و همکاران نتایجی نظیر این یافته دست یافته‌اند.

سایر یافته‌ها نشان داده‌اند که هوش هیجانی بالاتر دانشجویان با پیشرفت تحصیلی و بالا بودن انگیزه‌ی تحصیلی در آنان بوده است. این یافته با نتایج مطالعات، جویباری، ایزدی یزدان آبادی و همکاران، چموند و همکاران همسو و با یافته‌های پژوهش ادیب حاج باقری و کشاورز مغایر می‌باشد، [۲۰، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹]. در تحلیل این موضوع می‌توان به این مهم اشاره کرد که هنگامی که فرد دارای مهارتهایی در جهت کنترل عواطف و احساسات منفی خود باشد و همچنین دارای قابلیت‌هایی در جهت ایجاد انگیزه درونی بدون توجه به میزان تقویت‌کننده‌های

کارگاه ها و سمینارهایی از طرف سیستم های آموزشی آگاهی دانشجویان نسبت به هوش هیجانی را افزایش داد.

تضاد منافع:

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تقدیر و تشکر:

بدین وسیله از حمایت معاونت تحقیقات و فناوری و نیز کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، پرسنل محترم آموزش و دانشجویان گرامی دانشکده پیراپزشکی شهرکرد که در این تحقیق ہماری لازم را مبذول داشتند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

1. Nasiri ،Ghaderi ،Mosab ،Ayine Heidari،Chachang Adarvishi(2014). The Relationship between Emotional Intelligence and Academic Achievement among Students in Jiroft Universities in Jundishapur Education Development Scientific-Research Quarterly(2014).5 (2),47-137 .
2. Tamanayi far ،Sedighi A ،Salami Ai. The relationship between emotional intelligence, self-concept and self-esteem with academic achievement. Bimonthly Scientific-Research Strategies for Medical Education(2010). 3(3). 6-121
3. .Jahani MA, Rostami FH, Mahmoudi G, Bahrami MA. The relationship between hospital employees' achievement motivation and quality of working life with moderating role of job class: a multigroup analysis. *bmj*. 2017 Jan 1;6:611 .
4. Khatoon A, Afzal A, Kiran K, Ijaz B. Effects of Emotional intelligence on Students Academic Performance. *Journal La Edusci*. 2020 May 19;1(2):13-8 .
5. Hen M, Goroshit M. Academic procrastination, emotional intelligence, academic self-efficacy, and GPA: A comparison between students with and without learning disabilities. *Journal of learning disabilities*. 2014 Mar;47(2):116-24 .
6. Golemann, D.(1393). Emotional intelligence, Tehran: Jihun Publications, First Edition
7. Azimifar M. The relationship between emotional intelligence and academic achievement among Iranian students in elementary schools. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*. 2013 5;2(2): -216. 222
8. Tehrani T،Karami Kabir N ،Cheraghi F.The Relationship between Emotional Intelligence and Mental Health and Academic Achievement in Nursing Students of Neishabour University. *Scientific Journal of Hamedan Nursing and Midwifery Faculty*2012.20(3).35-45 .
9. Adib Haj Bagheri M, Lotfi S (2013), The Relationship between Emotional Intelligence & Academic Achievement in Students of Kashan University of Medical Sciences. *Journal of Psychological Sciences*2013.13(9).303-709 .
10. Akgündüz D, Akinoğlu O. The Impact of Blended Learning and Social Media-Supported Learning on the Academic Success and Motivation of the Students in Science Education. *Education & Science/Egitim ve Bilim*. 2017 May 1;42 .(۱۹۱)
11. Loghmanpour zarini, R., Talaromi, Z. Investigating the Interaction of Emotional Intelligence, Spiritual Intelligence and Students' Academic Achievement Motivation (A Comparative Study of Imam Khomeini University of Marine Sciences, Noshahr and Technical & Technical University). *Journal of Research on Management of Teaching in Marine Sciences*, 2018; 4(4): 62-78
12. -Afandi NS, Bakar AY. Emotional Intelligence and Academic Achievement Among Management and Science University's (MSU) School of Education and Social Sciences (SESS) students. *Bisma The Journal of Counseling*. 2019 .30;3(2):58-65 .
13. Al-Ajmi ZA, Al-Ayasrah MA, Al-mehrzi RS. The Impact of an Educational Program based on the Components of Emotional Intelligence according to the Golman Model in the Development of Ethical Behavior in Islamic Education. *Journal of Educational and Psychological Studies [JEPS]*. 2019 2;13(2):275-99
14. Mongkuo MY, Lucas NJ, Mongkuo MY, Graves KB, Crow SJ, Graves TD. The Impact Of Motivation On Academic Success Of Predominantly Black College Students In North Carolina Public University System. *International Journal of Educational Studies*. 2017 Dec 31;4(3):69-8
15. Bakhshande M ،Hakim At ،Azimi N ،Latifi M ،Ghalondi H. Study of academic motivation and its related factors from the viewpoint of nursing students of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. *Research in medical science education*.2015.7(1).35-41
16. Safdari Dehcheshmeh F, Delaram M, Parvin N, Kheiri S, Forouzandeh N, Kazemian A. The viewpoints of students and educators, in faculty of nursing and midwifery of Shahrekord University of Medical Sciences, about the effective factors in academic improvement of students, 2004. *Journal of Shahrekord Uuniversity of Medical Sciences*. 2007;9 (3),71-77

17. Soltani Shal Y ،Kafi ،Khanzade H .The Relationship between Emotional Intelligence, Time Management and Quality of Life with Students' Academic Achievement. Journal of Rafsenjan University of Medical Sciences 2013;12(3):32-219
18. Nejati R, Meshkat M. The Reliability and Validity of Bar-On's Emotional Quotient Inventory for Iranian English Language Learners. Journal of foreign language research . 2016 Mar 20;6(1):131-54.
19. Bahrani M, Evaluation of validity and reliability of Harter Academic Motivation Questionnaire, Quarterly Journal of Psychological Studies 2010;5(1):51-72
20. Keshavarz N, Amini M, Mani A, Nabeiei P, Saffari Z, Jafari MM. A study on the relationship between emotional intelligence and academic achievement in students of Shiraz University of Medical Sciences. Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences. 2020 Jan 1;5(3):70-7.
21. Besharat MA, Reza Zadeh MR, Firouzi M, Habibi M. The Effect of Emotional Intelligence on Mental Health & Academic Achievement in Transition from High School to College. Journal of Psychological Sciences. 2005;4(4):13-26.
22. Safari Dehnavi Y, Abedi A . The relationship between age, education, gender and job history with emotional intelligence, and cognitive intelligence among managers in enjan area; New educational approach 2012;6(2):83-98
23. Gottfried AE, Fleming JS, Gottfried AW. Continuity of academic intrinsic motivation from childhood through late adolescence: A Longitudinal study. Journal of Educational Psychology 2001;93(1):3-13.
24. Roohi G, Asayesh H. [Students' Academic Motivation in Golestan University of Medical Sciences]. Iranian Journal of Medical Education 2012;12(3):152-9.
25. Asadzadeh F, Mostafazadeh F, Sadeghi S. A survey of the motivation of nursing students toward their field of study selection. Journal of health and care. 2012;14(1):10-14.
26. Joibari A, Mohammadtaheri N. The study of relation between emotional intelligence and students' academic achievement of High Schools in Tehran city. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2011 Jan 1;29:1334-41
27. Chamundeswari S. Emotional intelligence and academic achievement among students at the higher secondary level. International Journal of Academic Research in Economics and Management Sciences 2013.2(4):178 .
28. Izadi Yazdan Abadi A, Abolghsemi M, Mirali Rostami O. The Relationship between Emotional Intelligence & Academic Achievement in Student of Military University. Journal of Military Psychology 2011.12(.5):17-27